

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
BusquetsAntoni Vives
ReusRafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Ciència ficció de qualitat

Torna el director que va captivar a milions d'espectadors amb grans pel·lícules com la saga d'Indiana Jones, *El color púrpura* o les diferents pel·lícules bèl·liques com *Salvar al Soldado Ryan* o *Caballo de Batalla*, en el gènere que el va fer famós: la ciència ficció

Ready Player One (2018). Spielberg desencadenat

♦ Xavier Jiménez González *

Steven Spielberg és història del cinema amb majúscules. El director, nascut a Ohio, als anys 70 va reinventar, amb un nou llenguatge i narrativa cinematogràfica, els gèneres del suspense (*Duel*, 1971), de l'aventura (*Jaws*, 1975) i de la ciència-ficció (*Close Encounters of the Third Kind*, 1977). A la dècada pos-

terior dels vuitanta va passar a rebre el sobrenom de «Rei Mides» de la indústria de Hollywood gràcies als nombrosos èxits de taquilla obtinguts tant com director com a productor (*E.T. the Extra-Terrestrial*, 1982 i *The Goonies*, Richard Donner; 1985, per citar dos dels exemples més coneguts). Però des de feia quinze anys semblava trobar-se dins un període de crisis de creativitat que s'allargava de manera preocupant. És cert que en aquesta darrera etapa ha estrenat pel·lícules

interessants -de factura impecable-, però faltes de sentiment, massa fredes per a un director que sempre havia mostrat un entusiasme personal i gran implicació en els seus projectes.

A *Ready Player One* ha viatjat cap al futur mostrant una distòpia «amable» on la població escapa del seu món diari jugant a un progra-

ma virtual anomenat *Oasis* cercant una recompensa econòmica milionària, però també al passat, ja que aquest *Oasis* està configurat amb centenars de referències a videojocs, televisió, films, música i còmics que suposen un exhaustiu recorregut per la cultura audiovisual des dels anys setanta cap endavant, la que va viure el mateix Spielberg i tota la primera generació de *freaks* de la història (de fet la pel·lícula funciona com a un homenatge a aquests pioners). L'aroma retro pobla la pantalla, i això li permet a Spielberg cobrir un espectre molt ampli d'espectadors, tant els que varen viure aquell màgic moment com els que l'han descobert amb el pas del temps.

Amb 71 anys Spielberg torna a encertar, i ho fa amb la Sci-Fi, terreny on sempre s'ha mogut amb una habilitat extraordinària.

* Documentalista i professor associat de la UIB

► TEMA

Recerca i difusió

Les Jornades d'Història contemporània, organitzades pel Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts amb el suport de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UIB, segueixen la tradició dels cursos i seminaris de formació en Història.

Jornades d'Història contemporània

♦ Elisabeth Ripoll Gil *

els dies 16 i 17 d'abril tindrà lloc una nova edició de les Jornades d'Història contemporània, en les que s'hi presentaran recerques, projectes i publicacions recents.

Les línies temàtiques que es tractaran són diverses: estudis sobre la dictadura de Primo de Rivera, la

segona república, la guerra civil, la transició o l'anticlericalisme són alguns dels exemples. Per la seva singularitat, voldríem destacar la intervenció i el material audiovisual de Michel Llompart sobre l'experiència del seu pare, l'algaídi Joan Llompart, al camp de concentració de Buchenwald.

Pel que fa als projectes, és de recent aparició el web *Eleccions i debats d'investidura als parlaments autonòmics de l'Estat espanyol (1980-*

2018), integrat en la Biblioteca Digital de les Illes Balears (<http://ibdigital.uib.es>) i de lliure accés.

Així mateix, cal assenyalar que en les jornades participen investigadors del conjunt de les Illes Balears, però també de la península, com Manuela Aroca (de la Fundación Francisco Largo Caballero) amb un estudi sobre el naixement del sindicalisme d'hostaleria a les illes.

Respecte a les noves publicacions, enguany hi haurà cinc presentacions de llibres, entre els que

hi trobam *Llibre d'Exilis* del menorquí Josep Portella, *Espiritistes i lliurepensadores. Dones pioneres en la lluita pels drets socials* de Dolors Marín o *Ramon Picó i Campamar. Un home de la Renaixença*, presentació que anirà a càrrec de Pere Salas.

Les jornades se celebren amb l'objectiu de servir com a punt de trobada pels investigadors, com a espai de difusió de les recerques recents i també com a espai de debat i de proposta de noves línies d'investigació. El programa complet es pot trobar al web del Centre d'Estudis i Documentació Contemporània (<http://cedoc.uib.cat>). La inscripció (pel certificat d'assistència) és gratuïta i les sessions es troben obertes a tot el públic interessat.

* Doctora i professora d'Història de la UIB.

► TEMA

Dinàmica comercial a l'edat moderna

La tasca dels historiadors, aquells que es dediquen a més de la docència a fer recerca històrica, passa massa vegades desapercebuda i és molt sovint incompresa, per la quantitat d'hores de feina que suposa. Per sort, encara queden investigadors que els apassiona la recerca i editorials que aposten per la seva difusió.

El comerç marítim de Mallorca a la primera meitat del segle XVII

♦ Antoni Picazo Muntaner *

Onofre Vaquer Bennasar ja ha demostrat, en moltes ocasions, que és un investigador consolidat, amb una llarga i extraordinària obra. Una obra que està totalment enfocada en la història del regne de Mallorca

amb recerques que van des de la societat a l'esclavitud o la sexualitat. Recentment l'Editorial El Tall ha publicat la tercera part dels seus estudis sobre el comerç marítim de Mallorca.

La primera part va abastar del 1448 al 1531; en la segona se centrà en la segona meitat del segle XVI (ambdues a l'Editorial El Tall) i ara ens presenta la primera meitat del

XVII. La monografia d'Onofre Vaquer no es limita únicament a presentar-nos la dinàmica comercial, sinó que aprofundeix en la conjuntura de l'època, des de la producció agrària fins a l'artesana passant, com no podia ser menys, per la tipologia de les naus, o les referències a mercaders i patrons d'embarcacions.

En el text d'Onofre Vaquer podrem trobar una de les aportacions

científiques del comerç marítim a la Mediterrània més importants del moment, amb una utilització documental vertaderament aclaparadora i tremendament exhaustiva, emprant sèries d'arxius com ara Arxiu de la Corona d'Aragó, del Regne de Mallorca, o els Archivio di Stato di Genova i també Archivio di Stato di Firenze, entre molts d'altres d'impossible cita. Una de les qüestions que més ens crida l'atenció és el capítol destinat a les rutes i els ports que abasten des de la península Ibèrica (València, Catalunya...), passant pels ports italians (Venècia) fins al Llevant mediterrani i la ruta de Ponent (Anglaterra i Flandes) i que deixen perfectament clara la dinàmica econòmica del moment. El volum es tanca amb un valuós apèndix documental del qual caldria destacar les seves taules.

* Professor del departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts